

TAPAAMISKARUSELLI PYÖRÄHTI KÄYNTIIN

Maltan ja Portugalin johtajat eivät tule avajaisiin

Kun presidentti Urho Kekkonen keskiviikkona kello 12 avaa Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen päätösaiheen Finlandia-talossa kokouksalissa pidettävät Maltan ja Portugalin valtuuskuntien viralliset johtajat.

Maltan pääministeri Dom Mintoff on peruuttanut tulonsa Helsinkiin Maltan valtuuskuntaa johtava varapääministeri Anton Buttigieg, joka saapuu Helsinkiin keskiviikkona Avajaislauluudessa Maltaa edustava suurlähettiläs Attard Kingswell.

Portugalin presidentti Francisco de Costa Gomes saapuu vasta torstaina, jolloin hänen on määrä käyttää virallinen puheenvuoro.

Huippukokouksen avajaislauluudessa puhuu presidentti Kekkonen lisäksi Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri Kuit Waldheim.

Ensimmäisen virallisen puheenvuoron keskiviikkona ilta-päivällä alkavassa ensimmäisessä istunnossa käyttää Englannin pääministeri Harold Wilson Kolmen päivän aikana kaikilla 35 Etykin osallistujavaltiota käyttävät viralliset puheenvuorot arvonnalla ratkaisemassa järjestyksessä.

Yhdessä valtion puheenvuorot kuuluaan keskiviikon työpäivän puheenvuorossa Vatikanin Englannin lisäksi puhuvat mm. Kanadan pääministeri Pierre Trudeau, Saksan liittotasavallisuuden liittokansleri Helmut Schmidt ja Saksan demokraattisen tasavallan puoluejohtaja Erich Honecker.

Torstaina työsuhtensa on kaksi joiden aikana 15 valtiota käyttää puheenvuoronsa Aamupäivällä puhuvat mm. Ranskan presidentti Valéry Giscard d'Estaing ja Neuvostoliiton puoluejohtaja Leonid Brezhnev. Presidentti Kekkonen puhuu ilta-työpäivän viimeisenä.

Työpäivän puheenvuoroina toimivat torstaina Jugoslavia ja Italia.

Yhdysvaltain presidentti Gerald Ford puhuu perjantaina aamupäivällä. Kokouksen puhejärjestyksessä Yhdysvallat on 15:nä.

Viimeisenä perjantaina puhuu Vatikanin edustaja arkkipiispa Agostino Casaroli.

Puheenvuorojensa peräntä ovat Liechtenstein ja Englanti. Virallisen aikataulun mukaan huippukokous päättyy perjantaina Presidentti Kekkonen puhuu myös päätöslausunsa Finlandia-talossa.

PAIVAA JALLEEN! Kaksi maailmanpolitiikan veteraania, Jugoslavian presidentti Josip Broz Tito ja isäntä, Urho Kekkonen. Edellisen kerran presidentit tapasivat maallikuussa.

Helsinkiin tiistai-iltana ehtineet liki 30 maan johtajat aloittivat heti saavuttuaan kahdenkeskiset tapaamisensa, joiden merkitystä monet heistä ovat ilmoittaneet pitävänsä lähes yhtä tärkeinä kuin itse varsinaista konferenssia.

Neuvostoliiton puoluejohtaja Leonid Brezhnev ja Yhdysvaltain presidentti Gerald Ford tapasivat toisensa ainakin kahdesti, samoin molempien Saksojen johtajat liittokansleri Helmut Schmidt ja puoluejohtaja Erich Honecker.

Vii 30 maasta kokoukseen johtajien keskinäisten tapaamisten yhteismaara on niin suuri, että kokousta seuraavan lehdistön on liki mahdoton pitää mistä käsitellä edes lühästä.

Nunpa tustana ilta-päivällä saapunut Jugoslavian 83-vuotias presidentti Josip Broz Tito tapasi vielä saman päivän kuluessa molempien Saksojen johtajat Helmut Schmidt ja Erich Honeckerin, Kyproksen presidentin arkkipiispa Makariosin sekä presidentti Urho Kekkonen. Eräiden läsnäolijain mukaan hänen oli vielä illalla myöhään määrättyä 21:40 Helsinkiin saapunut Italian liittokansleri Bruno Kreisky.

Näiden tapaamisten lisäksi Tivon Helsingin ohjelman on kaavailtu tapaamiset ainakin muiden sosialistimaiden sekä Kreikan pääministerin Konstantin Karamanlison kanssa. Ensimmäisen illan saapuvissa presidentti Fordin vierakseen Jugoslaviaan.

Huipputapaaminen Brezhnev—Ford

Kahdenkeskisten tapaamisten kokouksia ovat Brezhnev ja Fordin huipputapaamiset, joiden tarkoituksena on pohjustaa Brezhnevin virallista vierailua Yhdysvaltoihin myöhemmin syksyllä. Silloin molemmat supervaltojen johtajat toivoisivat voivansa allekirjoittaa strategisten hyökkäysten rajoittamista koskevan uuden Sall-sopimuksen, jota valmistavat asiantuntijajäsen neuvottelut Genevessä kuuluvat lukiintuneen.

Presidentti Ford on etukäteen ilmoittanut toivovansa, että hänen keskustelunsa Brezhnevin kanssa Helsingissä antaisivat uutta vauhtia sopimaneuvotteluille. Toisaalta amerikkalaiset varoittivat tustana liiasta optimisista.

Ensimmäinen huipputapaaminen on vuorossa keskiviikkona Yhdysvaltain suurlähetystössä ja toinen lauantai-iltana Neuvostoliiton suurlähetystössä. Pidetään kuitenkin mahdollisena, että tarvittaessa ohjelman tulisi myös kolmas tapaaminen.

Puoluejohtaja Brezhnev tapaa

keskiviikkona ilta-päivällä myös Ranskan presidentin Valéry Giscard d'Estaing. Torstaina ja perjantaina hänen on määrä tulla myös Länsi-Saksan Helmut Schmidt ja Englannin Harold Wilson.

Heidän lisäksi Brezhnev tapaa myös muita Helsinkiin saapuneita valtiomiehiä sekä uudelleen presidentti Kekkonen. Presidentti Ford tapaa samoin Brezhnevin ohella tärkeimpien länsiliittolaisten johtajat. Heti keskiviikkona on ilmoitettu tapamisesta Wilsonin kanssa. Tämän keskustelun pääsihteeri on ilmoitettu lähtenään maailman taloudelliset vaikeudet ja maailmanlaajainen inflaatio.

Ensitapaaminen Schmidt—Honecker

Kahdenkeskiset tapaamisista harvinaisimpina kuuluvat molempien Saksojen johtajien keskinäiset tapaamiset ensimmäisen kerran Willy Brandt ei ole tavannut milloinkaan DDR:n puheenjohtajaa Lättheiden mukaan Schmidtin ja Honeckerin on määrä tulla keskiviikkona ja ilmoitettiin uudelleen perjantaina. Schmidt on ilmoittanut aikovansa tavata myös muiden sosialistimaiden johtajat.

Amerikkalaiset lähtivät vahvistivat tiistaina, että presidentti Ford keskustelelee Helsingissä myös Turkin pääministerin Süleyman Demirelin kanssa. Tällaisesta josta on syntynyt Turkin suljettua alueellaan olevat amerikkalaiset tukikohdat koskevi Yhdysvaltain kongressin päätöksellä ja jatkua aseidenvientikieltoon. Turkkin Demirel on Fordin aamiaisläsnä suurlähetystössä.

Jo sillä ennen keskiviikkona Ford syy lounasta Kreikan pääministerin Konstantin Karamanlison kanssa. Kyproksen kysymyksen oletetaan ilman muuta olevan tärkeä aihe molempien tapaamisten yhteydessä.

Yleisövoiton veikin Wilson

UKK ja Ford: Asla-stipendit turvataan

Kostamus-projekti oli esillä tasavallan presidentti Urho Kekkonen ja Neuvostoliiton Etyk valtuuskunnan johtajan Nik n pääsihteerin Leonid Brezhnevin keskustelussa tiistai-iltana presidentin linnassa.

Muutamaa hetkeä aikaisemmin presidentti Kekkonen oli sopinut Yhdysvaltain valtiopäämiehen Gerald Fordin kanssa siitä, että ASLA-stipendien jako turvataan.

Presidentti Kekkonen tapasi epävirallisesti tiistai-iltana presidentin linnassa Fordin, Brezhnevin ja Jugoslavian presidentin Josip Broz Titon.

Kaikkia keskustelussa olivat esillä luonnollisesti Euroopan turvallisuuskokous ja siihen liittyvät asiat.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteerin Brezhnevin kanssa keskusteltiin myös maitten välisistä suhteista, talousuhteet mukaanlukien.

Yksittäisistä taloudellisista yhteistyökohteista oli naissa keskustelussa esillä mm. Kostamus-projekti, jonka jatkosta uskotaan sopimuksen syntyvän syksyn aikana.

Presidentti Fordin kanssa sovitettiin siitä, että Suomi maksaa ensimmäisen maailmansodan jälkeen otettuna velan takaisin aiotu nopeammin.

Sotavelkaa 10 miljoonaa

Tämä merkitsee sitä, että ensi vuoden aikana maksetaan yhdysvalloille yhteensä 28 miljoonaa dollaria eli runsaat kymmenen miljoonaa markkaa. Yhdysvallat rahastoit tämän saati on, jonka toiminnan turvin laataan vastedeskin ASLA-stipendientien pääseminen opiskelemaan Yhdysvaltoihin ja painvastoin.

Presidentti Kekkonen tahdensi antamassaan lausunnossa, että stipendit turvin tapahtuva vuorokausi on Etyk-hengen mukaisia.

ASLA-stipendien turvaamisesta oli Yhdysvaltain ja Suomen välillä neuvoteltu jo jonkin aikaa Jugoslavian presidentin kanssa

kaydyissa keskustelussa oli esillä virallisen tiedon mukaan aiostaan turvakokoukseen liittyviä asioita.

Presidentti Kekkonen tiistaiset tapaamiset olivat lähinnä kohteliaisuuskäyntejä. Linnassa kävivät kahden supervallian johtajat sekä Jugoslavian Tito, joka on aktiivisesti toiminut liittoutumattomien maiden piirissä ja lisäksi maan pääkaupunki Beigrad on jatko-Etykin isantamaa.

Presidentti Kekkonen ohjelma jatkui tanaankin kireisena, sillä hänen puheilleen on tähän mennessä pyrkinyt 14 valtuuskunnan johtajat.

Schmidt vuorossa jo aamulla

Tämä aamuna presidentti tapaa tiistai-iltana puoli yheksän aikaan Saksan liittotasavallan liittokanslerin Helmut Schmidtin sekä ulkoministeri Dietrich Genscherin.

Aamupäivällä presidentin on lisäksi määrä vastaanottaa vieras valtuuskunnat Helsingin lentoasemalla.

Kun itse turvakokous on katkaistu lounastauon ajaksi, presidentti Kekkonen keskustelelee mm. Italian liittokanslerin Bruno Kreisky'n kanssa.

Lisäksi vuoroaan odottavat Tšekkoslovastian presidentti Gustav Husak, DDR:n puoluejohtaja Erich Honecker ja Unkarin puoluejohtaja János Kádár.

Presidentin tapaamisohjelman sisällyttävä myös keskustelut mm. Tanskan pääministerin Anker Jørgensenin sekä Puolan puoluejohtajan Edward Gierekin kanssa.

Presidentti Kekkonen haluaisivat lisäksi tavata tiistai-iltana Vatikanin edustaja arkkipiispa Agostino Casaroli sekä Ranskan presidentti Valéry Giscard d'Estaing.

Presidentti Kekkonen kanssa käy keskustelua ulkoministeri Olavi J Mattila. Muita ei vuruuseen tähän asti ole kuulunut.

Neuvostoliiton valtuuskunnan l'ullessa rautatieasemalla poliisi tyhjensi laiturin ja sali ainoastaan neuvostoliittolaisten olla vastaanottamassa, toiset saivat kurkkia kiskoilta ja kuljetusvaunujen päältä.

Yhdysvaltain presidentti Gerald Ford ei yllättä kerennytkaan suurinta katsomajäärää, vaan voiton vei Englannin pääministeri Harold Wilson. Hänen majesteettinsa pääministerin tullessa Helsingin lentoasemalla oli pari sataa sveitsiläistä partioopikaa, jotka innokkaasti kurkivat yli turvavyöhykkeen köysien.

Kuulutukset menivät sekaisin kello 17:n maissa, jolloin valtuuskunta ilmoitettiin saapuvaksi milloin Englannista, Romanasta, Irlannista tai Puolasta. Puoluejohtaja Edward Gierekin ilmoitettiin antavan lausunnon lehdistöhuoneessa, vaikka Puolan koney saapumiseen oli aikaa vielä yli kolme tuntia.

Ensimmäisen valtuuskunnan saapua puolen päivän aikaan lentoasemalla oli nelisenkymmentä tehtämiä. Määrä lisaantui tasaisesti ilta-päivän kuluessa, ja presidentti Fordin tullessa vastassa oli jo muutama sata, ei kuitenkaan seitsemää sataa, kuten erukaateen arvioitiin.

Tuntemattomia koneita ja muita hauskaa

Lehdistökeskus toimi tiistaina kuulutuskeskukseksi saapuvaksi melko hyvin. Maanantai-iltana mittaan tiloissa sattui sekä pieni tulipalon alku että sähkökatkos, joka aiheutti muuntajan rikkoutumisesta.

Lehdistöille oli luvuttu hyvä kuulutus ravintolan lehdistötilaisuuksista. Hyvin kuului, paitsi Bulgarian presidentin puheessa, jolloin kovaääniset oli unohdettu kytkää päälle.

Varsinaisen sekoitus alkoi vasta kello 17:n maissa, jolloin ensin ilmoitettiin Romanian ja Englannin tuloajojen eroksi yksi minuutti Englannin kone saapui viisi minuuttia ennen ilmoitettua aikaa ja sen jälkeen ruillasi VIP-huoneen eteen Finnairin kone, josta kukaan ei tiennyt mitään.

Suureen surrytyä jo kentoit autoihin kuuluttuun saapuvaksi Irlannin valtuuskunta, joka sis oli jo mennyt.

Romanian valtuuskunta saapui sekin lopulta, sen kone joutui menemään varsin kauas, koska varsinaiset kaksi valtuuskuntien koneille varattua paikkaa olivat edelleen varattuja Varsinkin valokuvajajat olivat rälvossaan, koska matkaa romanialaisiin oli pari sataa metriä.

Missä se Ford on

Tunti ennen presidentti Fordin tuloa sapui melkoinen joukko amerikkalaisia lehdistöä, jotka nopeasti saivat valikkaiset kulikuluvat lentoasemalla.

Romanian valtuuskunnan saavuttua kentällä syntyi vipinä ryhdytty valmistelemaan Fordin tuloa. Lehdistön tiloja vedettiin kauemmas kentälle, presidentin koneen läheisyyteen tuotiin mikrofoneja, poliiseja ja turvallisuusmiehiä parveili ympärönsä.

Finnairin kotimaissa ilta-uroja ja surrytyt ainakin Porin ja Ouluun ilmoitettiin lentojen viivastuvan liikennejärjestelyjen vuoksi.

Lehdistö hakki paikkoja sekä kentällä että terassilla, uusin valokuvajien apuväline näytti olevan keittokätköt, joita varsin moni kanniskeli kainalossaan. Vasta saapuneet amerikkalaiset kysyivät missä Fordin kone on.

Yhtäkkiä kello 17:55 kuulutettiin saapuneeksi Puolan valtuuskunta, jonka tulotajaksi oli ilmoitettu ainoastaan yksi kone. Kone ei näkynyt, sen sijaan laakeutui Yhdysvaltain kone, jossa tuli liisaa lehdistöä.

Sen jälkeen kuulutus kertoi puoluejohtaja Gierekin antavan lausunnon lehdistöhuoneessa ja sen jälkeen ilmoitettiin Luxemburgin valtuuskunnan saapuneen. Luxemburgin valtuuskunta ohitti tulla vielä ennen Fordia.

Kuulutuksia hoidellut nettonen oli saanut tehtävänsä vasta tiistai-iltana, joten kaikki kommandyöset eivät suoranaisesti olleet hänen vikansa. Joku oli voinut kertoa hänelle, että IIA-Euroopan maiden päämiehiä tulerata 'Hänen korkeudekseen', ei edes englanniksi.

Salaisia poliiseja Vihdissä

Karkkilla (HS) Etykin turvaomiet ulottuvat ainakin 40 kilometrin päähän Finlandia-talosta. Yksi poliisipartio on jatkuvasti halveksimassa Helsingin Porin valtaisen ja Hangon-Hyvinkään tien risteyskässä Vihdin Siipossa.

Viime päivillä tuttuun tyyliin eivät pumaisen ladon taakse ajottuneet poliisit voi kertoa tehtävästään mitään. Karkeista päätään ei kyseessä kuitenkaan ole normaali liikenteen valvonta.

Salaperäiseen Etyk-lehdyksen viittä parhaiten se ettei perheen komentopaikassa Lohjan poliisiasemalla oleva komisariorokan voi keskustella asiasta.

Kuukausi päätellen Siipossa partio on kestää, jonka tehtävänä on saada aikaan uloin varmistus Etykin turvatiloille.